

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
  2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
  3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ 17.2.2024

A1. Αγαπητοί συμμαθητές και συμμαθήτριες,

Ο συγγραφέας στην επιστολή του προς τον Γκάντι εκφράζει την αντίστασή του στη βία και υμνεί το μεγαλείο της αγάπης. Αρχικά, σημειώνει ότι η προσπάθεια για αγάπη αποτελεί αυτοσκοπό που νοηματοδοτεί τη ζωή, αν και θεωρεί ότι το υλικό συμφέρον αποπροσανατολίζει τους ανθρώπους από το πνεύμα της ενότητας και διδάσκει τη βία για την προάσπιση των ατομικών τους σκοπών. Ο ίδιος πιστεύει ότι η χρήση της βίας αντιτίθεται στον κανόνα της αγάπης, που παύει να ισχύει όταν επιβληθεί ο νόμος της βίας, δηλαδή ο νόμος του ισχυρού.

Ευχαριστώ πολύ

B1. Σκοπός του συγγραφέα είναι να ευαισθητοποιήσει τους αναγνώστες για το ζήτημα της αγάπης. Για τον σκοπό αυτό χρησιμοποιεί σημεία στίξης και σχήματα λόγου. Ένα σημείο στίξης είναι η **διπλή παύλα** στη 2^η παράγραφο του κειμένου «Όσο περισσότερο ζω -κυρίως τώρα που αισθάνομαι καθαρά τον θάνατο να πλησιάζει- τόσο πιο πολύ θέλω να εκφράσω τα έντονα συναισθήματά μου (...) απλώς σημαίνει το δόγμα του Νόμου της αγάπης», μέσα στην οποία ο συγγραφέας φιλοξενεί ένα σχόλιό του για να δώσει έμφαση στο γεγονός ότι όσο περισσότερο μεγαλώνει και πλησιάζει κοντά στον θάνατο, τόσο περισσότερο θέλει να εκφράσει τα συναισθήματά του για τον Νόμο της αγάπης. Έτσι, τονίζεται η σημασία της αγάπης και ο αναγνώστης ευαισθητοποιείται για τη δύναμή της. Ένα ακόμα σημείο στίξης είναι η **παρένθεση** στην 3^η παράγραφο: «Ο αγώνας των ανθρώπινων ψυχών για την αγάπη... ο καθένας γνωρίζει και αισθάνεται στα βάθη της καρδιάς του (όπως το βλέπουμε ξεκάθαρα στα παιδιά)». Ο συγγραφέας υποστηρίζει ότι ο αγώνας για αγάπη είναι ο μοναδικός νόμος της ζωής, όπως ο καθένας αισθάνεται μέσα στην καρδιά του. Μέσα στην παρένθεση συμπληρώνει τη σκέψη του με μία αναφορά στα παιδιά, που έχουν αγνή καρδιά και βιώνουν ειλικρινά το αίσθημα της αγάπης. Έτσι, ο συγγραφέας πετυχαίνει να συγκινήσει και να ευαισθητοποιήσει τον αναγνώστη για το μεγαλείο και την αγνότητα της αγάπης.

Ένα σχήμα λόγου που χρησιμοποιεί είναι η **προσωποποίηση**. Στην 3^η παράγραφο «Ο αγώνας των ανθρώπινων ψυχών για την αγάπη είναι ο υπέρτατος αγώνας της ζωής» οι ανθρώπινες ψυχές προσωποποιούνται και αγωνίζονται για την αγάπη, με αποτέλεσμα ο λόγος να αποκτά παραστατικότητα και να δίνεται έμφαση στην προσπάθεια που καταβάλλουν οι άνθρωποι για αγάπη. Επομένως, ο αναγνώστης ευαισθητοποιείται για τη σπουδαιότητά της. Ακόμα, ο συγγραφέας χρησιμοποιεί **την επανάληψη**. Στην 2^η, 3^η, 4^η και την 5^η παράγραφο επαναλαμβάνει τη φράση «ο Νόμος της αγάπης» («...σημαίνει το δόγμα του Νόμου της αγάπης», «Αυτός ο Νόμος κατέδειξε...», «Ο νόμος της αγάπης δεν ισχύει...», «ο Νόμος της αγάπης θα αναγνωρισθεί...»). Με την επανάληψη ο συγγραφέας πετυχαίνει να δώσει έμφαση στην αγάπη και την απόλυτη ισχύ του κανόνα της, με σκοπό να συγκινήσει τους αναγνώστες για το μεγαλείο της.

Οι μαθητές μπορούν να αξιοποιήσουν και τη μεταφορά ως σχήμα λόγου:

«το δόγμα του Νόμου της αγάπης», 2^η παράγραφος.

«μόλις η χρήση βίας φανεί αποδεκτή, ακόμα και σε μία μεμονωμένη περίπτωση, ο ίδιος ο νόμος αμέσως αναιρείται», 4^η παράγραφος.

«θα διαλυθεί με τέτοιο τρόπο ώστε ο Νόμος της αγάπης θα αναγνωρισθεί και όλη η πίστη στη βία θα εγκαταλειφθεί», 5^η παράγραφος.

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030

2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551

3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031

www.en-dynamei.gr

B2. α) Η τέταρτη παράγραφος του Κειμένου 1 οργανώνεται στη βάση της αντίθεσης. Από την μία πλευρά βρίσκεται ο νόμος της αγάπης, ως υπέρτατος νόμος της ζωής και αντιθετικά, από την άλλη πλευρά βρίσκεται η χρήση της βίας. Η βία αντιτίθεται στην αγάπη και όταν η χρήση βίας γίνεται αποδεκτή, ο νόμος της αγάπης αναιρείται. Όταν παύει να ισχύει ο νόμος της αγάπης, τότε επιβάλλεται ο νόμος του δυνατού. Με τη μέθοδο της αντίθεσης ο συγγραφέας επιδιώκει να τονίσει τη διαφορά ανάμεσα στην αγάπη και τη βία και να πείσει τους αναγνώστες ότι οι δύο έννοιες είναι ασυμβίβαστες, δεν μπορούν να συνυπάρξουν. Άρα, επιδιώκει να μας πείσει ότι όταν αποδεχόμαστε τη χρήση της βίας, τον νόμο του δυνατού, τότε ακυρώνεται ο νόμος της αγάπης.

B2. β) Σύμφωνα με τον συγγραφέα του κειμένου 2, η κουλτούρα της βίας κυριαρχεί στη νεανική ιδεολογία. Πρόκειται για μια επιθετική συμπεριφορά που ενισχύεται από τις έντονες κοινωνικές ανισότητες ανάμεσα στους αδύναμους και τους προνομιούχους της ζωής. Ειδικά, θεωρεί ότι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης εξοργίζουν τους νέους που δεν απολαμβάνουν ευκαιρίες, που ζουν στο περιθώριο και βιώνουν τον αποκλεισμό. Έτσι, η βία τους προσφέρει ταυτότητα, ικανοποιεί το αίσθημα της ασφάλειας μέσα σε μια συλλογικότητα και κάνει το αποτύπωμά τους ισχυρό μέσα στην κοινωνική ζωή.

B3. Χρήση διαρθρωτικών λέξεων

Αμέσως: η λέξη δηλώνει χρονική σχέση (το ταυτόχρονο). Τη στιγμή που ο Τολστόι διάβασε στην εφημερίδα για όσους αποκηρύττουν την αντίσταση με τη χρήση βίας, αμέσως, δηλαδή την ίδια στιγμή, θέλησε να εκφράσει στον Γκάντι τις απόψεις του για το ζήτημα.

Δηλαδή: η λέξη φανερώνει επεξήγηση. Ο Τολστόι υποστηρίζει ότι ο αγώνας των ανθρώπων για την αγάπη είναι ο υπέρτατος αγώνας της ζωής. Με τη λέξη «δηλαδή» επεξηγεί το είδος του αγώνα που αποτελεί τον απόλυτο νόμο της ζωής, τον αγώνα για ενότητα και αγάπη που αντιπροσωπεύει τον υψηλότερο και μοναδικό νόμο της ζωής.

Άπαξ: η λέξη εκφράζει όρο - (προ)υπόθεση. Όταν (εάν, αν, σε περίπτωση που) η άμυνα με τη βία τοποθετηθεί δίπλα στην αγάπη, τότε ο νόμος της αγάπης παύει να ισχύει, καταργείται.

Άλλωστε: η λέξη φανερώνει προσθήκη και επιπλέον δίνει έμφαση στον λόγο. Ο συγγραφέας υποστηρίζει ότι ακόμα και αν κλείσουν τα γήπεδα, δεν πρόκειται να σταματήσει η βία και συμπληρώνει ότι το πρόβλημα δεν αφορά μόνο τα γήπεδα. Επιπλέον, ο λόγος αποκτά έμφαση, καθώς ο συγγραφέας θέλει να τονίσει ότι η βία δεν αφορά μόνο τον χώρο του αθλητισμού, αλλά υπάρχει παντού.

Συνεπώς: η λέξη φανερώνει συμπέρασμα. Ο συγγραφέας υποστηρίζει ότι η κουλτούρα της βίας χαρακτηρίζει τη σημερινή νεολαία, ενισχύεται από τις ανισότητες και την ανάγκη του ανήκειν για όσους αισθάνονται αδύναμοι, δίνει ταυτότητα, εκφράζεται και εκτός γηπέδων. Επομένως, ο συγγραφέας με τη λέξη «συνεπώς» δηλώνει το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγει, ότι δηλαδή τα γήπεδα είναι μόνο ένας χώρος που εκφράζει τη βία που συντηρείται γενικότερα στην κοινωνική ζωή.

Γ1. Τι συμβολίζει ο ήρωας του Κειμένου 3; Να απαντήσετε, αξιοποιώντας τουλάχιστον τρεις (3) διαφορετικούς κειμενικούς δείκτες του ποιήματος. Ο συμβολισμός αυτός βρίσκει εφαρμογή στην προσωπική σας ζωή; (150-200 λέξεις)

Ο ήρωας του κειμένου συμβολίζει τον άνθρωπο που αγωνίζεται να φτάσει σε ένα αποτέλεσμα, να πετύχει κάποιον στόχο. Είναι ο άνθρωπος που αντιμετωπίζει πολλές δυσκολίες, που κινδυνεύει ορισμένες φορές να αποπροσανατολιστεί από τον προορισμό του, που κουράζεται, που σκέφτεται να δραπετεύσει, αλλά δεν εγκαταλείπει τον αγώνα του, γιατί έχει «τον ρόλο του δρομέα με το άγνωστο τέρμα», είναι δηλαδή δοσμένος

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
  2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
  3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr

στον αγώνα, ακόμα και αν δεν είναι σίγουρος για το αποτέλεσμα. Έτσι, **στον 1^ο στίχο** «Τρέχει. Τρέχει με αντίθετο άνεμο» **ο μικροπερίοδος λόγος**, αποτυπώνει με ύφος κατηγορηματικό ότι παρά το γεγονός ότι ο άνεμος είναι αντίθετος, εκείνος τρέχει, αγωνίζεται, παρά τις όποιες δυσκολίες. **Η αντίθεση** μάλιστα αποδίδει εύστοχα ότι όσα κι αν είναι τα εμπόδια, εκείνος τρέχει, δεν εγκαταλείπει τον αγώνα του. **Στη 2^η στροφή** «Και αυτός... έχουν ήδη διαλυθεί» ο ήρωας τρέχει σαν κυνηγημένος, **μια παρομοίωση** που εκφράζει με πολύ παραστατικό τρόπο την ορμή, τη δύναμη που διαθέτει. Τρέχει και προσπαθεί να πετύχει και άλλα αθλήματα, και άλλους στόχους. Και «έρχεται τελευταίος με την ψυχή στο στόμα», μια **μεταφορική οπτική εικόνα** που αποτυπώνει με θεατρικό και ζωνρό τρόπο ότι ο αγώνας δεν είναι εύκολος, ότι έχει καταβάλλει όλες του τις δυνάμεις, έχει σχεδόν διαλυθεί. **Η αντίθεση** που υπάρχει σε όλο το απόσπασμα ««Και αυτός... έχουν ήδη διαλυθεί» δίνει έμφαση στο ότι αν και κουράζεται, αν και έρχεται τελευταίος, αν και κανείς δεν είναι παρόν για να επιβραβεύσει τον αγώνα του, εκείνος επιμένει, μένει πιστός στον στόχο του.

Ο συμβολισμός του κειμένου εκφράζει με πολύ χαρακτηριστικό τρόπο όλους τους νέους, ειδικά στην ηλικία της εφηβείας, καθώς βιώνουμε μια μεταβατική περίοδο και αγωνιζόμαστε αφενός να κατανοήσουμε τον εαυτό μας και να διαμορφώσουμε την ταυτότητά μας, αφετέρου να ανταποκριθούμε στις απαιτήσεις της ενήλικης ζωής που πλησιάζει, να διαλέξουμε επαγγελματικό προσανατολισμό και να οργανώσουμε το μέλλον μας. Συνεπώς, οι έφηβοι μοιάζουμε με δρομείς που καλούμαστε να αγωνιστούμε σε πολλά επίπεδα, με αυτοπειθαρχία και εσωτερική δύναμη.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΟΛΟΙ ΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

Τρέχει. Τρέχει με αντίθετο άνεμο. **Μικροπερίοδος λόγος/Αντίθεση**

Περνά βουνά, λίμνες, πόλεις. **Ασύνδετο σχήμα**

Δυσκολίες και δυσκολίες. **Ελλειπτικός λόγος** Φωτιές, πολέμους,

γκρίνιες, οικογένειες. **Ασύνδετο σχήμα**

Λίγες ομορφιές όταν σταματάει να πει νερό. **Οπτική εικόνα**

Τις βλέπει για λίγο, ξεχνιέται.

Και πάλι το κυνηγητό, η κομμένη ανάσα, **Ασύνδετο σχήμα**

οι αποσπασματικές εικόνες, τραίνα που περνούν

με χαρούμενους ανθρώπους. **Οπτική εικόνα**

} **Αντίθεση**

Και αυτός

σαν κυνηγημένος να προσπαθεί ταυτόχρονα **Παρομοίωση**

και άλλα αθλήματα. Να έρχεται τελευταίος

με την ψυχή στο στόμα, να μην τον βλέπει **Μεταφορική εικόνα**

κανείς, γιατί οι θεατές έχουν ήδη διαλυθεί.

Με βροχές, με χιόνια, με ήλιους, το σώμα **Ασύνδετο σχήμα**

αντέχει, το μυαλό πετάει. Άλλοτε ξεχνάει

- άλλοτε θυμάται.

} **Αντίθεση**

Σε μια στάση για να δει

το φεγγάρι, συνέχεια σκέπτεται: το βιολέ **Ασύνδετο σχήμα**

απόβραδο, τα χάρδια και τις υποσχέσεις.

Και τρέχει, τρέχει, ενώ οι άλλοι συναθλητές του

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
  2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
  3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr

έχουν τερματίσει και σάρωσαν βραβεία και ιαχές. Αυτός μόνος τον κύκλο του χρόνου τρέχει. Χρόνος σε ευθεία ή τεθλασμένη ή σπείρα. (...)

Αντίθεση

Περνώντας βλέπει δέντρα και ουρανό, βλέπει πουλιά, χαμογελά και λέει να δραπετεύσει, να πετάξει. **Υποτακτική επιθυμίας**
Αλλά δεν γίνεται, είναι προγραμματισμένος γι' αυτό τον ρόλο. Τον ρόλο του δρομέα με το άγνωστο τέρμα.
Νύχτα και μέρα αναβοσβήνουν.
Τα μάτια του συνήθισαν σ' αυτό το λυκόφως.

Αντίθεση

Δ1. Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα κατά της βίας, ως εκπρόσωπος της μαθητικής σας κοινότητας, αναρτάτε ένα άρθρο (350-400 λέξεις) στην ιστοσελίδα του σχολείου σας. Σε αυτό αναφέρετε περιπτώσεις που επιβεβαιώνουν την εκδήλωση νεανικής βίας στη συλλογική ζωή και παρουσιάζετε τρόπους με τους οποίους εσείς, ως νέα γενιά, μπορείτε να κάνετε πράξη στην καθημερινή σας ζωή τον Νόμο της Αγάπης, όπως αναφέρεται στο Κείμενο 2.

Να υποστηρίξετε τεκμηριωμένα την άποψή σας για το θέμα, αξιοποιώντας δημιουργικά και τα κείμενα αναφοράς (Κείμενα 1, 2, 3).

ΣΧΟΛΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΦΩΝΗΣΗ

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα κατά της βίας, ο μαθητής αναρτά ένα άρθρο στην ιστοσελίδα του σχολείου. Επομένως, είναι απαραίτητος ο τίτλος και το ύφος δεν χρειάζεται να είναι απολύτως αυστηρό, αφού το άρθρο απευθύνεται σε συμμαθητές/-τριες. Θα αξιοποιηθούν δημιουργικά και τα τρία κείμενα αναφοράς, εφόσον σε αυτά υπάρχει υλικό που ανταποκρίνεται στα ζητούμενα.

Στο άρθρο του ο μαθητής παρουσιάζει α) περιπτώσεις που επιβεβαιώνουν την εκδήλωση νεανικής βίας στη συλλογική ζωή, δηλαδή φαινόμενα που επιβεβαιώνουν την έκφραση βίας από πλευράς νέων μέσα στην κοινωνία και β) παρουσιάζει τρόπους με τους οποίους η νέα γενιά μπορεί να κάνει πράξη στην καθημερινή ζωή τον Νόμο της Αγάπης, δηλαδή να εκφράσει συμπεριφορές ανθρωπιστικές.

Α' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

Περιπτώσεις που επιβεβαιώνουν την εκδήλωση νεανικής βίας στη συλλογική ζωή

- Βία στα γήπεδα, χουλιγκανισμός, οπαδισμός, υλικές ζημιές εντός και εκτός γηπέδων, ξυλοδαρμοί μεταξύ αντίπαλων οπαδών, ακόμα και μεταξύ οπαδών και παραγόντων, αθλητών, διαιτητών, αστυνομίας, δολοφονίες οπαδών, ραντεβού θανάτου μεταξύ οπαδών.
- Ενδοσχολική βία, λεκτική, σωματική, ψυχολογική, σε βάρος αδύναμων ή διαφορετικών ως προς το χρώμα, τη φυλή, το θρήσκευμα, την εμφάνιση, τις επιλογές κ.τ.λ. συμμαθητών.

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030

2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551

3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031

www.en-dynamei.gr

- Διαδικτυακός εκφοβισμός, απειλές, ύβρεις, εκδίκηση μέσα από ψεύτικους λογαριασμούς, διάδοση ψευδών ειδήσεων και εικόνων σε βάρος άλλων χρηστών, παραβίαση ιδιωτικότητας, συναισθηματική εξαπάτηση, σεξουαλική παρενόχληση κ.τ.λ.
- Βία σε βάρος των πολιτειακών θεσμών και των κοινωνικών πλαισίων, καταστροφές δημόσιας και ιδιωτικής περιουσίας, μέσων μεταφοράς, παράνομες καταλήψεις δημόσιων χώρων, επιθέσεις σε βάρος άλλων κοινωνικών ομάδων, συμπεριφορές που ενισχύονται λόγω των ανισοτήτων που βιώνουν ορισμένοι νέοι που νιώθουν αποκλεισμένοι από τα συλλογικά αγαθά.
- Επικίνδυνη οδηγική συμπεριφορά, έκφραση υπεροχής στην παραβίαση των ορίων ταχύτητας και γενικά του κώδικα οδήγησης.
- Ρατσισμός, εθνικιστική βία, μίσος και επιθέσεις ενάντια σε πρόσφυγες, μετανάστες, που ενοχλούν νέους ακροδεξιές ιδεολογίας.
- Έμφυλη βία, σεξουαλικές επιθέσεις, γυναικοκτονίες, βιασμοί, ξυλοδαρμοί γυναικών.

Β' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

Τρόποι με τους οποίους η νέα γενιά μπορεί να κάνει πράξη στην καθημερινή ζωή τον Νόμο της Αγάπης

Εντός σχολείου

- Συμμετοχή σε εθελοντικές ομάδες, που διδάσκουν την ενσυναίσθηση, την αλληλεγγύη, την κοινωνική προσφορά προς συνανθρώπους μας που το έχουν ανάγκη.
- Ομαδοσυνεργατική μάθηση, ένταξη των μαθητών σε ομάδες εργασίας, που διδάσκουν τον σεβασμό στο διαφορετικό, τη συνεργασία, το ομαδικό πνεύμα.
- Αθλητικές δραστηριότητες, που ενώνουν τους μαθητές σε έναν κοινό σκοπό, διδάσκουν την αλληλεπίδραση, τη συνεργασία, τον σεβασμό στον συμπαίκτη και τον αντίπαλο.
- Ενίσχυση του ρόλου των μαθητικών συμβουλίων, που εξοικειώνουν τους μαθητές με τις δημοκρατικές διαδικασίες.
- Διάλογος μέσα στην τάξη.
- Αναρτήσεις στο διαδίκτυο κατά της βίας, σεμινάρια, αφιερώματα, προσκλήσεις σε κοινωνικούς λειτουργούς και ψυχολόγους, προβολή ταινιών με ανάλογο περιεχόμενο, θεατρικές και μουσικές εκδηλώσεις κατά της βίας.

Εκτός σχολείου

- Συμμετοχή σε (μαθητικές) πορείες, ειρηνικές διαδηλώσεις κατά της βίας.
- Χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης για αναρτήσεις που καταγγέλλουν τη βία οποιασδήποτε μορφής, με στόχο την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση και άλλων νέων, τη συγκρότηση εθελοντικών ομάδων, αλλά και οργανισμών προστασίας ανθρώπων που έχουν υποστεί βία.
- Σεβασμός, ενσυναίσθηση, αποδοχή του άλλου, αναγνώριση και περιφρούρηση των δικαιωμάτων όσων ευάλωτων απειλούνται από επιθέσεις, ρατσιστική βία κ.τ.λ.
- Έκφραση συμπαραστάσης-αλληλεγγύης-βοήθειας στην καθημερινή ζωή απέναντι σε όσους έχουν ανάγκη, κοινωνική προσφορά.
- Τήρηση των νόμων, κοινωνική συνείδηση και ανάληψη ευθύνης προς τον συνάνθρωπο μέσα στο κοινωνικό σύνολο.